

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA ZA AKADEMICKÝ ROK 2012/2013

Mgr. Adéla Jelínková

Lektorát: Belgie, Brusel

Centre d'Etudes Tchèques, Université Libre de Bruxelles

(www.ulb.ac.be/philo/cet)

1. Přehled kurzů

1. Denní kurzy (slavistika – kurzy českého jazyka), univerzitní studenti
(věk 19-26 let)

- a. BA1 (2x 60 min. 1x za dva týdny), 10 studentů
- b. BA2 (4x 60 min. týdně), 3 studenti
- c. BA3 (2x 60 min. týdně), 3 studenti
- d. MA1 (2x 60 min. týdně), 3 studenti
- e. MA2 (2x 60 min. týdně), 3 studenti

2. Večerní kurzy (fakultativní), neuniverzitní publikum (20-65 let)

- a. N1 (2x 60 min. týdně), 20 studentů
- b. N2 (2x 60 min. týdně), 10 studentů
- c. N3 (2x 60 min. týdně), 8 studentů

Celkem: 18 šedesátiminutových lekcí.

Tento rok jsme oproti minulým rokům, kdy studenti slavistiky měli v BA1 povinné kurzy pouze ruštiny, jako jediného slovanského jazyka, zavedli kurz *Iniciace do českého jazyka*. Zde se zaměřujeme především na českou fonetiku a úvod do jazyka. Studenti se tak na konci akademického roku v češtině lépe orientují, a to jistě přispěje k zvýšení jejich počtu v BA2 příštího akademického roku 2013/2014, kdy si přibírají další slovanský jazyk (češtinu nebo polštinu), příp. mohou ruštinu opustit a začít studovat dva nové slovanské jazyky (češtinu a polštinu). Na ULB je vyučována také slovinština jako výběrový předmět.

Kromě studentů slavistiky si češtinu od úrovně BA2 mohou zapsat také studenti jiných oborů, jako volitelný předmět.

V letošním roce jsme rovněž měli absolventy speciálního magisterského programu *Master européen*, který je zaměřený na jazyky, historii a kulturu střední Evropy (program zahrnuje kromě ULB také univerzity v ČR, Polsku,

Slovinsku, Maďarsku, Rakousku, Německu a na Slovensku; studenti povinně absolvují jeden rok na jedné z partnerských univerzit).

2. Výuka

1. Denní kurzy

a. V kurzech BA1 používám *Fonetiku a fonologii češtiny pro cizince* (Fonetický ústav Filosofické fakulty UK) a učebnici *Čeština expres* (Lída Holá, Pavla Bořilová), ve které se studenti seznámí se základními komunikačními situacemi. Doplnuji materiály z *Czech for everyone*. Vyučovacím jazykem je francouzština.

b. V kurzech BA2 a BA3 se vyučuje podle skript, která napsala jedna z bývalých lektorek, PhDr. Dana Slabochová (*Langue tchèque, Cours élémentaire I, II* – díl 1 pro BA2 a díl 2 pro BA3). Vyučovacím jazykem je francouzština, následně čeština.

Studenti BA2 mají povinné přednést dva referáty za jeden akademický rok (ve francouzštině). Témata se týkají jednotlivých regionů ČR, geografie ČR, svátků ČR, popřípadě pravidelně se konajících kulturních akcí v ČR (Karlovarský festival, Pražské jaro apod.) Tímto studenti lépe poznají zemi, jejíž jazyk studují. V jejich studijním programu totiž není zařazen žádný předmět, kde by se obecné informace o České republice dozvěděli.

Studenti BA3 mají rovněž povinné dva referáty za jeden akademický rok (první semestr je referát přednesen ve francouzštině, druhý semestr v češtině). Zde se zaměřujeme na významné české osobnosti.

Na konci BA2 mají studenti jazykovou úroveň A2. Na konci BA3 přibližně B1-B2.

Zkouška BA2 i BA3 se skládá z testu (poslech, gramatika/reálie, porozumění textu a psaní) a z ústní zkoušky (5minutový monolog na jedno z témat probraných během roku).

c. V kurzech MA1 se zaměřujeme na zdokonalení ústního i písemného projevu. Výběrově používáme učebnici *Čeština pro středně a více pokročilé* (Jana Bischofová a kol.). Pracujeme především s autentickým materiálem (z internetu – např. www.ct24.cz, www.youtube.com, www.rozhlas.cz, z časopisů – např. Reflex, Týden, dále filmy, ke kterým připravuji pracovní listy).

Studenti se učí napsat CV, motivační dopis, résumé textů, vyprávění, syntézu textů. V ústní komunikaci se zaměřujeme na dialogické rozhovory (argumentace, debata). Součástí každého kurzu je přehled aktuálního dění v České republice, které si studenti sami připravují a na začátku kurzu prezentují, následuje debata.

Zkouška MA1 se rovněž skládá z testu (poslech, gramatika/reálie, porozumění textu a psaní) a z ústní zkoušky (10minutový monolog na jedno z témat probraných během roku).

2. Večerní kurzy

Večerní kurzy jsou rozděleny do tří úrovní (N1 – úplní začátečníci, N2 – falešní začátečníci a mírně pokročilí, N3 – pokročilí).

V N1 používáme *Czech expres* a následně učebnici *Communicative Czech Elementary* (Ivana Rešková, Magdalena Pintarová), s níž pokračujeme i v N2.

V N3 používám jako základ *Communicative Czech Intermediate*, které ale doplňuji testy na úrovni B2, příp. učebnicí *Čeština pro středně a více pokročilé*, *Čeština pro život*, *Nebojte se češtiny* a dalšími materiály.

Nejpoužívanější doplňkové materiály:

- Nekovářová, Alena: *Čeština pro život*
- Holá, Lída: *New Czech Step by Step I, II*
- Holá, Lída; Bořilová, Pavla: *Czech expres I, II*
- Horová, Alexandra: *Nejkrásnější filmové písničky*
- Čapek, Karel: *Povídky z jedné kapsy a povídky z druhé kapsy* (adaptovaná četba, Radomila Kotková)
- Neruda, Jan: *Povídky malostranské* (adaptovaná četba, Lída Holá)
- Andrášová, Hana a kol.: *Desetiminutovky Čeština pro cizince*
- internet: www.ct24.cz, www.youtube.com, www.rozhlas.cz
- časopisy: Respekt, Reflex, Týden, 100+1, Čtyřlístek

Motivace

Velkou motivaci zde hrají české partnerky či čeští partneři, a to zejména ve večerních kurzech. Mnoho studentů také spolupracuje s českými institucemi, společnostmi a přeje si umět např. napsat oficiální e-mail v češtině či zvládnout telefonický rozhovor s rodilým mluvčím. Neméně podstatnou roli hraje veliký zájem o českou kulturu, kterou cizinci zpravidla obdivují a chtějí si přečíst např.

Kunderu, Klímu nebo Hrabala v originále. Kurzy navštěvují i bývalí absolventi bohemistiky na CET, kteří si chtějí udržet znalost jazyka.

Letní škola českého jazyka a kultury (17.6. – 29.6.2013)

Celkem 27 účastníků, tři úrovně kurzů (každý den 18–20.30, v sobotu 10–12.30); vyučuje lektor z CET ULB a dva lektori pozvaní z ČR (jako každým rokem jsme velmi ocenili spolupráci PhDr. Dany Slabochové; v kurzu N3 letos opět vyučovala paní Jitka Schormová z ÚJOP). Na závěr Letní školy psali účastníci test a obdrželi certifikát o absolvování kurzu. Přípravu, propagaci a organizaci Letní školy zajišťuje lektor.

Studenti letní školy se zúčastnili prezentace Jihomoravského kraje, měli možnost dozvědět se informace nejen o kraji, ale i o náplni práce zástupce Jihomoravského kraje v Bruselu. Prezentace byla následována vědomostním testem, po jehož úspěšném absolvování mohl výherce získat láhev vynikajícího moravského vína. Dále následovala degustace moravských vín.

V sobotu 22.6. se konala projekce filmu Přežít svůj život (Jan Švankmajer) a prezentace režiséra Jana Švankmajera i české kinematografie.

Den slovanské kultury

Dne 3.5.2013 se na katedře slavistiky konal Den slovanské kultury. Studenti si připravili divadelní představení, kde zahráli (nejen studentům a učitelům slavistiky) historické události ČR (resp. Československa), Polska a Ruska. Také tu zazněly verše Jaroslava Seiferta. Lektor zde spolupracoval jako odborný poradce.

Reportáž ze dne slovanské kultury si můžete poslechnout zde:

http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/zzz/_zprava/cesko-ma-v-bruselu-sve-fanousky-uci-se-cesky-a-obdivuji-nasi-kulturu--1274382

Letní univerzita v České republice (přelom červenec/srpen)

Jedním z důležitých (a často rozhodujících) faktorů pro volbu češtiny na začátku druhého ročníku bakalářského studia je možnost získat na přelomu prvního a druhého ročníku **stipendium MŠMT na Letní školu v Praze a/nebo v Brně**. Právě tato zkušenost často studenty přivádí k velkému zájmu o studium tohoto (nelehkého) jazyka a o Českou republiku vůbec. Lektorát v Bruselu má však k dispozici pouze čtyři stipendia pro všechny studenty dohromady, tj. BA i MA (dvě do Prahy a dvě do Brna).

Podmínky pro výuku

Denní kurzy se konají v prostorách Centre d'Etudes Tchèque, kde je k dispozici celá knihovna CET (5 000 svazků), CD přehrávače, počítač s připojením na internet a dataprojektor. Večerní kurzy se konají v některé z učeben kampusu; veškerý technický materiál je třeba si přinést s sebou.

Lektor má na CET k dispozici pracovní stůl s počítačem, tiskárnou a skenerem.

1. Knihovna CET

Knihovna CET obsahuje asi 5 000 svazků; hlavní část tvoří beletrie v češtině, ale máme také velký fond publikací historických, zeměpisných, literárněhistorických, literárněvědných a jiných. Kromě toho systematicky budujeme knihovnu překladů české literatury do francouzštiny (to je jedna z nejfrekventovanějších částí knihovny), a studenti i lektor mají k dispozici velké množství lingvistických publikací (nejen překladové slovníky, ale i gramatiky, etymologické, synonymické a jiné slovníky, zajímavosti o češtině aj.). Na začátku roku také studentům půjčuji k instalaci CD-ROMy některých slovníků.

Kromě toho je součástí knihovny také *mediatéka* (CD a DVD), asi 100 titulů.

Aktualizovaný katalog je k dispozici na:

<http://www.ulb.ac.be/philo/cet/bibliotheque.html> Správu knihovny i aktualizaci webových stránek CET má na starosti lektor.

2. Další aktivity

Lektor prezentuje studium češtiny na různých setkáních – např. na začátku roku na setkání studentů BA2, kteří si vybírají volitelný modul. Každý rok se rovněž pořádá Journée des Langues (říjen), kde lektor např. uvádí promítání českého filmu nebo filmového dokumentu apod. Lektor se rovněž podílí na přípravě dne otevřených dveří ULB.

Součástí propagace studia češtiny, ale České republiky obecně, jsou také neformální akce, zejména tradiční vánoční večírek, kde se setkávají studenti denních i večerních kurzů se zástupci různých institucí reprezentujících ČR v Bruselu (konzulární úřad, krajanský spolek Beseda, Česká škola bez hranic atd.). Letos jsme na večírek pozvali i zástupce Plzeňského a Pardubického regionu, kteří nám své kraje představili. Se studenty jsme připravili typické české občerstvení, jako bramborový salát a řízky nebo české chlebičky.

Na začátku semestru se pořádalo uvítací odpoledne, kde se setkali studenti prvních ročníků se „zkušenějšími“ studenty, jejichž rady ohledně studia byly oceněny.

Na jaře jsme pořádali spolu s polskými kolegyněmi česko-polské Velikonoce.

Vysvětlili jsme si pojetí zvyků v ČR a v Polsku, naučili jsme studenty namalovat si vajíčko a pekly se mazance.

V lednu 2013 jsme založili facebookové stránky Etudier le Tchèque, které se nám velmi osvědčily. Fungují jako informační kanál zejména pro studenty denního studia. Dáváme sem studentům doplňkový materiál k výuce, informujeme je o českých akcích pořádaných v Belgii. Studenti si rovněž mezi sebou na našem profilu vyměňují informace týkající se studia na ULB.

<https://www.facebook.com/etudier.letcheque>

3. Lektor jako člen akademické obce

Lektor češtiny na ULB je plnoprávným členem akademické obce ULB se všemi právy i povinnostmi, které z tohoto postavení vyplývají.

Mezi práva patří zejména přístup k velmi bohatě vybavené knihovně, ale také zvýhodněný zaměstnanecký tarif v menze nebo na sportovních aktivitách ULB. Učitelská karta rovněž lektora opravňuje k volnému vstupu do většiny belgických státních muzeí a galerií.

Povinností lektora je však plně se účastnit života akademické obce, včetně schůzí katedry a fakulty, setkání lektorů s panem děkanem, přípravy Evropského dne jazyků apod. Kromě toho musí lektor řešit s různými odděleními univerzity i praktické záležitosti – od rezervace místností až po technické problémy.

Spolupráce

České centrum www.czechcentres.cz/brussels se podílelo na propagaci a organizaci **Letní školy češtiny** (České centrum zajišťuje letenky a ubytování pro lektory); velmi děkuji především paní Kristině Prunerové. České centrum rovněž poskytuje své prostory pro některé akce organizované CET.

Konzulární oddělení ZÚ Brusel (které má v kompetenci i spolupráci s bohemisty): tímto bych chtěla velmi poděkovat paní konzulce Haně Peškové za spolupráci a podporu. Konzulární úřad např. zásadně pomohl při zprostředkování stipendií pro studenty češtiny na Letní školy do Prahy a do Brna.

Zastoupení Jihomoravského kraje při Evropské unii, Zastoupení Plzeňského kraje při Evropské unii, Zastoupení Pardubického kraje při Evropské unii.

Ráda bych poděkovala všem třem zastupitelům: paní Elišce Buzkové, panu Zbyňku Prokopovi a paní Karolíně Brennerové, kteří s ochotou prezentovali své kraje studentům denních a večerních kurzů. Taktéž kolegům na ULB. Všechny tři kraje nám zdarma poskytly občerstvení (typické regionální produkty) na mnohé akce CET.

Závěr

Můj první rok na ULB se nesl v duchu příjemné spolupráce s kolegy, kteří byli vždy ochotni poradit mi, zejména ze začátku, s administrativními záležitostmi, ale i s běžným životem v Bruselu. Taktéž se mohu vyjádřit o spolupráci s českými institucemi, vše tu funguje na výbornou. Velmi děkuji paní Petře James (ředitelka bohemistické sekce na ULB) a paní Olze Nádvorníkové (bývalá lektorka na ULB) za jejich všestrannou podporu a pomoc během mého prvního roku na univerzitě. Neopomenu studenty, kteří mi byli se svým obrovským nadšením pro český jazyk a kulturu po celou dobu velkou motivací.